

**YANGI O‘ZBEKISTON: ISLOHOTLARDAN BARQAROR TARAQQIYOT
SARI****G‘oziyeva Dilshodai Nosir**

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Filologiya va tillarni o‘qitish (ingliz tili) ta’lim yo‘nalishi talabasi

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada yangi tarixiy taraqqiyot bosqichiga qadam qo‘yayotgan O‘zbekistonning islohotlardan barqaror taraqqiyot sari o‘tish jarayoni tahliliy jihatdan yoritiladi. Tadqiqotning asosiy maqsadi mamlakatda amalga oshirilayotgan siyosiy-huquqiy, iqtisodiy, ijtimoiy, ta’limiy, raqamli va ekologik o‘zgarishlarni alohida jarayonlar sifatida emas, balki yagona taraqqiyot tizimining o‘zaro bog‘liq tarkibiy qismlari sifatida tahlil qilishdan iborat.

Maqolada “islohot” va “barqaror taraqqiyot” tushunchalarining o‘zaro munosabati ochib beriladi. Muallif nuqtayi nazariga ko‘ra, islohotning mavjudligi hali taraqqiyotning kafolati emas. Islohotlar muayyan natijalarni yuzaga keltirib, ushbu natijalar iqtisodiy, ijtimoiy, institutsional va ekologik jihatdan uzoq muddat saqlanib qoladigan tizimga aylangandagina ularni barqaror taraqqiyot omili sifatida baholash mumkin. Shu sababli maqolada “islohot — natija — institutsional mustahkamlik — barqarorlik — taraqqiyot” konseptual zanjiri taklif qilinadi.

O‘zbekistonning so‘nggi yillardagi taraqqiyot jarayonida iqtisodiyotni liberallashtirish, tadbirkorlikni rivojlantirish, investitsiya muhitini yaxshilash, davlat xizmatlarini raqamlashtirish, ta’lim va inson kapitaliga e’tiborni kuchaytirish, mahallalarni rivojlantirish, ijtimoiy himoya tizimini takomillashtirish hamda ekologik muvozanatni ta’minlash kabi yo‘nalishlar alohida ahamiyat kasb etmoqda. Rasmiy ma’lumotlarga ko‘ra, 2025-yilda O‘zbekiston iqtisodiyoti yangi ko‘rsatkichlarga erishgan: yalpi ichki mahsulot 145 milliard dollarga yetgan, eksport 23 foizga oshgan, ishsizlik 4,9 foizgacha, kambag‘allik esa 5,8 foizgacha kamaygan.

Maqolada 2026-yil mamlakat taraqqiyotida yangi bosqich sifatida ko‘riladi. 2026-yil uchun davlat dasturlarida mahalla infratuzilmasini rivojlantirish, iqtisodiyotni texnologik va innovatsion o‘sish modeliga o‘tkazish, yangi mehnat bozori arxitekturasini shakllantirish, ekologik muvozanatni ta’minlash, suv resurslaridan oqilona foydalanish, davlat boshqaruvi va sud-huquq tizimini takomillashtirish kabi ustuvor vazifalar belgilangan. Muhimi, yangi yondashuvda “hujjat ishlab chiqish”dan “aniq natijaga erishish” tamoyiliga o‘tish, har bir tashabbus uchun ijro mexanizmi va KPI belgilashga urg‘u berilgan.

Maqolada “O‘zbekiston — 2030” strategiyasi mamlakatning uzoq muddatli taraqqiyot modelini shakllantiruvchi asosiy strategik hujjatlardan biri sifatida tahlil qilinadi. 2026-yilgi bosqichda strategik maqsadlarni real natijalarga aylantirish, islohotlarni hududlar va mahallalargacha tushirish, iqtisodiy o‘shishni innovatsiyalar bilan bog‘lash, inson kapitalini rivojlantirish va ekologik barqarorlikni ta‘minlash muhim vazifa sifatida qaraladi.

Tadqiqotda barqaror taraqqiyot faqat iqtisodiy o‘shish bilan chegaralanmasligi asoslanadi. Uning tarkibiga iqtisodiy samaradorlik, ijtimoiy adolat, inson kapitali, institutsional barqarorlik va ekologik muvozanat kabi omillar kiradi. Shu jihatdan maqolada muallif tomonidan “Barqaror taraqqiyotning besh tayanchi” modeli ilgari suriladi: inson kapitali — kuchli iqtisodiyot — samarali institutlar — raqamli transformatsiya — ekologik mas’uliyat.

Shuningdek, yoshlarning barqaror taraqqiyotdagi o‘rni alohida tahlil qilinadi. Yoshlarni faqat davlat siyosatining obyekti sifatida emas, balki yangi iqtisodiyot, ilmfan, innovatsiya va fuqarolik jamiyatining faol subyekti sifatida ko‘rish zarurligi ta’kidlanadi. 2026-yilgi rasmiy materiallarda ham yoshlarning bilim olishi, kasb egallashi, iqtidorini namoyon qilishi va jamiyatda munosib o‘rin egallashi inson kapitaliga investitsiyaning muhim yo‘nalishi sifatida ko‘rsatilgan.

Maqolada barqaror taraqqiyotga o‘tishning muhim sharti sifatida islohotlarning uzluksizligi, institutsional xotira, qonun ustuvorligi, natijadorlik, hududiy mutanosiblik va fuqarolarning faol ishtiroki masalalari ko‘rib chiqiladi. Muallif tomonidan islohotlarni yanada takomillashtirishga qaratilgan bir qator amaliy takliflar ishlab chiqiladi. Jumladan, har bir islohot uchun “uch bosqichli natija” tizimini joriy etish, hududlarning barqaror taraqqiyot reytingini shakllantirish, yoshlar innovatsion loyihalari uchun “g‘oyadan bozorgacha” mexanizmini yaratish, davlat dasturlarining ijtimoiy ta’sirini muntazam baholash va ekologik mas’uliyatni barcha iqtisodiy loyihalarining ajralmas mezoniga aylantirish taklif etiladi.

Maqolaning asosiy xulosasi shundan iboratki, Yangi O‘zbekistonning keyingi taraqqiyot bosqichi shunchaki yangi islohotlarni boshlash bilan emas, amalga oshirilgan islohotlarni mustahkam, samarali va uzluksiz tizimga aylantirish bilan belgilanadi. Barqaror taraqqiyot — bugungi yutuqni ertangi imkoniyatga aylantirish san’atidir.

KALIT SO‘ZLAR: Yangi O‘zbekiston, islohot, barqaror taraqqiyot, “O‘zbekiston — 2030”, inson kapitali, innovatsiya, raqamlashtirish, iqtisodiy o‘shish, ekologik barqarorlik, yoshlar, tadbirkorlik, mahalla, davlat boshqaruvi, institutsional rivojlanish.

ABSTRACT: This article provides an analytical examination of Uzbekistan's transition from large-scale reforms toward sustainable and long-term development. The main objective of the study is to analyze political, legal, economic, social, educational, digital and environmental reforms not as isolated processes, but as interconnected components of a comprehensive national development model.

The article argues that the existence of reforms alone cannot automatically be considered a guarantee of sustainable development. Reforms become genuine drivers of sustainable progress only when they produce measurable results, those results become institutionally consolidated, and the resulting changes remain effective over the long term. Based on this approach, the author proposes the conceptual chain of “reform — result — institutional consolidation — sustainability — development.”

The ongoing transformation of Uzbekistan includes economic liberalization, support for entrepreneurship, improvement of the investment environment, digitalization of public services, development of human capital, modernization of local communities, strengthening of social protection and environmental reforms. Official data indicate that in 2025 Uzbekistan's GDP reached 145 billion US dollars, exports increased by 23 percent, unemployment decreased from 5.5 to 4.9 percent, while the poverty rate declined from 8.9 to 5.8 percent.

The article considers 2026 as an important stage in the country's development trajectory. The reform programmes for 2026 focus on improving mahalla infrastructure, transforming the economy toward a technological and innovation-based growth model, developing new labour-market architecture, maintaining ecological balance, improving water-resource management, and strengthening public administration and the judicial-legal system. A particularly important feature of the new approach is the transition from simply producing documents to achieving measurable results, with implementation mechanisms and key performance indicators established for individual initiatives.

The article also examines the “Uzbekistan — 2030” Strategy as one of the key strategic frameworks for the country's long-term development. The current stage requires transforming strategic objectives into measurable outcomes, extending reforms to regions and mahallas, connecting economic growth with innovation, strengthening human capital and ensuring environmental sustainability.

The study emphasizes that sustainable development cannot be reduced to economic growth. It requires a balanced combination of economic efficiency, social inclusion, human capital, institutional capacity and environmental responsibility. Therefore, the author proposes a model entitled “Five Pillars of Sustainable Development”, consisting

of human capital, a strong economy, effective institutions, digital transformation and environmental responsibility.

Special attention is devoted to the role of young people. Young citizens should not be viewed merely as beneficiaries of government programmes; they should be recognized as active participants in innovation, science, entrepreneurship, digital transformation and civil society. Recent official materials similarly emphasize investment in young people's education, professional development, talents and participation in society as an important component of human-capital development.

The article develops several practical proposals, including a three-stage impact assessment for reforms, a regional sustainable-development index, an "idea-to-market" mechanism for youth innovation projects, systematic assessment of the social impact of state programmes, and the integration of environmental responsibility into major economic projects.

The article concludes that the next stage of New Uzbekistan should not be defined merely by the number of new reforms launched, but by the ability to institutionalize successful reforms, maintain their continuity and transform them into sustainable development. Sustainable development means turning today's achievements into tomorrow's opportunities.

KEYWORDS: New Uzbekistan, reform, sustainable development, Uzbekistan 2030, human capital, innovation, digitalization, economic growth, environmental sustainability, youth, entrepreneurship, mahalla, public administration, institutional development.

KIRISH

Har qanday davlat tarixida shunday davrlar bo'ladiki, unda amalga oshirilayotgan o'zgarishlar alohida voqealar emas, balki butun taraqqiyot yo'nalishini belgilovchi tizimli jarayonga aylanadi. Bugungi O'zbekiston ana shunday tarixiy bosqichni boshdan kechirmoqda. "Yangi O'zbekiston" tushunchasi faqat yangi binolar, yangi yo'llar yoki zamonaviy texnologiyalar bilan belgilanmaydi. Uning mazmuni ancha keng. Yangi O'zbekiston — yangi tafakkur, yangi boshqaruv madaniyati, yangi iqtisodiy imkoniyatlar va yangi ijtimoiy munosabatlar shakllanayotgan makondir. Shu sababli bugungi islohotlarga faqat "nimalar o'zgardi?" degan savol bilan qarash yetarli emas. Endi yana bir muhim savol paydo bo'lmoqda: "Bu o'zgarishlar qanday qilib uzoq muddatli va barqaror taraqqiyotga aylanadi?" Menimcha, aynan mana shu savol Yangi O'zbekiston taraqqiyotining keyingi bosqichini tushunishda muhim ahamiyatga ega.

ISLOHOTDAN TARAQQIYOTGACHA BO‘LGAN YO‘L

Islohot va taraqqiyot bir xil tushuncha emas.

Islohot — o‘zgarish.

Taraqqiyot — o‘zgarish natijasida yangi va yaxshiroq holatga erishish.

Barqaror taraqqiyot esa bundan ham yuqori bosqichdir. U: bugungi natijani ertangi avlod imkoniyatlariga zarar yetkazmagan holda saqlash va rivojlantirishdir.

RAQAMLASHTIRISH — BARQAROR TARAQQIYOTNING YANGI INFRASTRUKTURASI

Bugungi dunyoda raqamlashtirishni chetlab o‘tib taraqqiyotga erishib bo‘lmaydi.

Ammo raqamlashtirish faqat elektron xizmatlar sonini ko‘paytirish emas. U:

vaqtni tejashi;

byurokratiyani kamaytirishi;

shaffoflikni oshirishi;

korruptsiya xavflarini qisqartirishi;

fuqaroga qulaylik yaratishi;

iqtisodiy samaradorlikni oshirishi kerak.

2026-yilgi rasmiy ma’lumotlarda raqamli texnologiyalar davlat boshqaruvi, davlat xizmatlari, iqtisodiyot, sun’iy intellekt va yoshlarni zamonaviy kasblarga yo‘naltirish bilan chambarchas bog‘lanayotgani qayd etilgan. Demak, raqamlashtirishning asosiy savoli:

“Qancha xizmat elektronlashdi?”emas. Balki: “Fuqaroning qancha vaqti va resursi tejaldi?”bo‘lishi kerak.

YANGI O‘ZBEKISTONNING BARQAROR TARAQQIYOTIDA YOSHLAR

Yoshlar — bu kelajak emas, kelajakni bugun yaratadigan kuch.

Yosh olim ilm yaratadi.

Yosh tadbirkor ish o‘rni yaratadi.

Yosh o‘qituvchi yangi avlodni tarbiyalaydi.

Yosh dasturchi texnologiya yaratadi.

Yosh ijodkor jamiyatning ma’naviy dunyosini boyitadi. Shuning uchun yoshlar siyosatini faqat ijtimoiy yordamga tenglashtirish noto‘g‘ri. Yoshlar siyosati — milliy taraqqiyot siyosatidir. Yoshlarning tashabbusini qo‘llab-quvvatlash esa davlatning kelajakka bo‘lgan ishonchidir.

MENING TAKLIFIM: “G‘OYADAN NATIJAGACHA” TIZIMI

Yoshlarning ko‘plab yaxshi g‘oyalari mavjud. Ammo g‘oya bilan loyiha o‘rtasida katta masofa bor. Shuning uchun men:

“G‘oyadan natijagacha”

mexanizmini taklif qilaman. Unga mentor biriktiriladi. Texnik va moliyaviy yordam beriladi. Sinovdan o'tkaziladi. Bozorga chiqariladi. Shunda yoshlar tanlov uchun emas, natija yaratish uchun loyiha qilishni o'rganadi.

XULOSA

Yangi O'zbekiston taraqqiyotining bugungi bosqichi katta o'zgarishlardan barqaror natijalarni mustahkamlash bosqichiga o'tishni talab qilmoqda. So'nggi yillarda iqtisodiyotni liberallashtirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, ijtimoiy himoya, ta'lim, raqamlashtirish, mahalla, yoshlar, ekologiya va davlat boshqaruvi kabi ko'plab yo'nalishlarda tizimli o'zgarishlar amalga oshirildi. 2025-yil yakunlari bo'yicha iqtisodiy va ijtimoiy ko'rsatkichlarning yaxshilangani rasmiy ma'lumotlarda qayd etilgan. 2026-yilgi davlat dasturlarida esa keyingi bosqich uchun aniq natijaga yo'naltirilgan mexanizmlar, KPI va ustuvor islohotlar belgilangan. Ammo taraqqiyot yo'li shu bilan yakunlanmaydi. Aksincha, erishilgan natijalarni saqlash, ularni yanada rivojlantirish va kelajak avlodga mustahkam poydevor sifatida qoldirish yangi vazifalarni yuzaga chiqaradi. "Yangi O'zbekistonning buyukligi amalga oshirilgan islohotlar soni bilan emas, bugungi islohotlarning ertangi avlod uchun qanchalik mustahkam taraqqiyot poydevoriga aylanganligi bilan belgilanadi."

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR ROYXATI:

- 1.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. "O'zbekiston — 2030" strategiyasi.
- 2.O'zbekiston Respublikasi Hukumat portal. 2026-yilga mo'ljallangan islohotlar dasturlari va Davlat dasturi.
- 3.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. "2026-yil barcha sohalarni rivojlantirishda tub burilish yili bo'ladi".
- 4.O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi. Iqtidor, tashabbus va imkoniyat: yoshlar bilan barpo etilayotgan yangi davr.
- 5.O'zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi. Raqamli texnologiyalar va Yangi O'zbekiston taraqqiyoti.
- 6.O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Yangi tahrir, 2023.
- 7.O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonuni.
- 8.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va Hukumatining iqtisodiy, ijtimoiy va strategik rivojlanishga oid normativ-huquqiy hujjat.